

Paszport Komunikacyjny

Angela Łasocha
AUTYZM-Startup!

Dorota Credo
Niewidzialne Dzieci

Jak się porozumiewam?

- Od kilku lat uczę się zgłaszać swoje prośby podając znaki graficzne, mam je w swojej książce komunikacyjnej.
- Nie umiem jeszcze sam sięgać po książkę i przewracać stron. Zadbaj więc, książka leżała przy mnie i najważniejsze dla mnie znaki (toaleta, pić, nie chcę, przerwa, chcę coś powiedzieć), były na okładce.
- Musisz wiedzieć, że kiedy próbuję być spontaniczny i sięgam po znak, czasami się mylę. Znacznie łatwiej wybrać mi właściwy znak, kiedy zadasz mi pytanie i zaprezentujesz 3-4 opcje. Pozwól mi jednak na ćwiczenie spontaniczności w planowanych sytuacjach, moja mama lub Angelika mogą Ci odpowiedzieć jak.
- Dobrze odpowiadam na pytania zamknięte: TAK lub NIE na znakach. Zapytany słownie najczęściej powtarzam odpowiedź, to echolalia, nie zawsze umiem ją kontrolować. Zapytany na znakach, najczęściej odpowiadam zgodnie ze swoją wolą.

Czym jest paszport komunikacyjny?

- To zrobiona własnoręcznie książka o sobie
- To sposób na przedstawienie się w nowym miejscu
- To wsparcie w samodzielności
- To droga do zrozumienia siebie
- To szansa na większy szacunek do siebie samego
- To narzędzie wspomagające rodzinę i opiekunów

Dla kogo?

- Dla osób z trudnościami w porozumiewaniu się które same nie mogą opowiedzieć o swoich potrzebach
- Dla rodziców myślących o ich przyszłości i niezależności swoich dzieci
- Dla opiekunów chcących zadbać o swój wolny czas
- Dla terapeutów, nauczycieli i znajomych, którzy chcieliby trafniej komunikować się i wspierać

Możliwe cele do osiągnięcia

Zanim zaczniesz, przemyśl...

- Kogo możesz poprosić o pomoc w tworzeniu? Bliscy, terapeuci, nauczyciele, **ale przede wszystkim sam właściciel „Paszportu”**
- Co w nim będzie? – zaplanujcie tytuły rozdziałów i ich kolejność, co uważacie za najważniejsze.
- Jaki język, sposób przekazania informacji będzie najbardziej czytelny dla właściciela i odbiorców
- Jakie informacje są ważne i dla kogo
- A może są to rzeczy krępujące właściciela... ?

Jak Was przygotować?

- Przekażcie wzór osobom, które chcecie włączyć z prośbą o wypełnienie informacjami, jakie uznają za ważne w danym obszarze
- Zdecydujcie się na jakimś etapie możecie włączyć właściciela, czy ma to być współtworzenie, czy tylko zatwierdzanie.
- Współtworzenie „Paszportu” pozwala wyrazić siebie, nazwać swoje preferencje, znaleźć właściwe słowa/znaki do opisu trudności. Wspólna praca nad Paszportem ma prowadzić do wspólnego wyszukania rozwiązań i pozytywnych wniosków.
- Zatwierdzenie jest również opcją, która pozwoli Twemu synowi/córce na udział i decyzje o treściach, lepsze poznanie siebie i tego jak się jest postrzeganym przez innych. Zdarza się, że poruszane w Paszporcie informacje nigdy do tej pory nie były poruszane i tłumaczone

Czym jest paszport komunikacyjny?

- To zrobiona własnoręcznie książka o sobie
- To sposób na przedstawienie się w nowym miejscu
- To wsparcie w samodzielności
- To droga do zrozumienia siebie
- To szansa na większy szacunek do siebie samego
- To narzędzie wspomagające rodzinę i opiekunów

Przykładowe rozdziały

- spis treści z numerami stron
- **kim jestem - przedstawienie się właściciela, czym jest paszport, zachęta do jego przeczytania**
- co warto o mnie wiedzieć.
- **moja historia, moja rodzina, ważne dla mnie osoby, wydarzenia**
- **jak się porozumiewam, czyli jak możemy rozmawiać**
- o czym lubię decydować, na co lubię mieć wpływ
- co lubię, a czego nie lubię — rzeczy, sytuacje, czynności i miejsca
- moje mocne strony, co potrafię i w czym nie trzeba mi pomagać
- w czym potrzebuję pomocy, rzeczy które ktoś musi robić dla mnie, których nie umiem robić
- nad czym pracuję, czego się uczę
- moje zmysły — ważny rozdział, jeśli zaburzenia sensoryczne wpływają na interakcje z innymi
- moje zdrowie — ważne informacje dotyczące zdrowia i utrzymania w najlepszej kondycji
- o czym lubię i mogę rozmawiać
- jak się mną zajmować, czyli sposoby wspierania, które lubię, a których nie lubię lub nie są skuteczne jak postępować przy rutynowych czynnościach, jak w czasie wolnym i jak radzić sobie w sytuacjach trudnych
- **co lubię wspominać: ostatnie wydarzenia, moje najmilsze przeżycia — czyli dobry punkt do rozpoczęcia rozmowy**
- **chciałbym kiedyś – czyli plany i marzenia.**

O mnie

- Dzień dobry, nazywam się A. i od tego roku będę chodził do Waszej szkoły.
- Mam 21 lat i kilka ostatnich lat uczyłem się w domu, musisz więc wiedzieć, że bycie w grupie będzie dla mnie wyzwaniem. Mam autyzm. Rozumiem co do mnie mówisz, ale nie mogę mówić. Moja mama i Angelika pomogły mi przygotować te wskazówki, które pomogą nam się dogadać. Przeczytaj proszę!

Mój słuch

- Bardzo lubię różne dźwięki, sam ich dużo wydaję: nucę piosenki lub pokrzykuję.
- Czasami głośno krzyczę, gdy się złościę lub gdy jestem bardzo wesoły.
- Nie lubię jednak jak wokoło jest dużo ludzi, którzy robią hałas. Wtedy jestem niespokojny, wiesz już dlaczego wolę jeść w małej sali.

J. 20 lat

Jak przygotować?

- zadbajcie o formę, by „Paszport” zachęcał do czytania
- zwracał uwagę rówieśników
- był łatwy w przenoszeniu
- akcentował ważne treści
- również formą mówił coś o jego właścicielu
- miał pozytywny wydźwięk
- nie był przeładowany szczegółami

Co przygotować?

zeszyt segregator

album na zdjęcia

skoroszyt

laminowane kartki

strony w koszulkach

zwykłe kartki

zdjęcia rysunki schematy

okładka miękka lub sztywna

wzory ozdoby

W jakiej formie?

Jak uczyć?

- Paszport ma służyć w pierwszych kontaktach, zanim nowe osoby nie poznają Twego syna/córki;
- Zdecyduj więc, gdzie Twój syn/córka może nosić Paszport komunikacyjny, powinien być zawsze przy nim, podobnie jak inne indywidualne pomoce komunikacyjne.
- Kiedy poznaje swoją, ucz go/ją wyciągania Paszportu z torby/plecaka i wręczania poznawanej osobie.
- Jeśli syn/córka nosi ze sobą na pasku książkę komunikacyjną, umieść na niej krótką notatkę o „Paszporcie komunikacyjnym” razem z informacjami o tym jak korzysta z książki.

Jak uczyć?

- Jeśli właściciel rozumie sytuację zapoznawania się z nową osobą i funkcję „Paszportu” włóż mu do książki znak konwersacyjny: **„Przeczytaj mój Paszport, jest w plecaku”** i ucz podawania go
- Jeśli porozumiewa się korzystając z tabletu, zapewnij znak informujący o „Paszporcie” i **wgraj informację zapraszającą do przeczytania „paszportu”**
- Staraj się zmieniać dotychczasowe nawyki opiekunów opowiadania o właścicielu, przy nim na rzecz **samodzielnego wyjmowania i podawania „Paszportu komunikacyjnego”**.

Co dalej?

- najpierw celebrować sukces wprowadzenia nowego narzędzia:)
- dbaj o to, by w „paszporcie” nie zabrakło zdjęć, biletów, broszur z ostatnio odwiedzanych miejsc;
- wprowadzaj nowe cele związane z aktywnym komunikowaniem się.

Źródło: Łasocha A.,

Rodzina z autyzmem ma wolny czas. Jak uczyć osoby z ASD samodzielnego spędzania czasu.

Program w ramach projektu „Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra” realizowanego z programu operacyjnego WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014 – 2020 na zlecenie Ministerstwa Rozwoju

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

